

Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босна и Херцеговина

Predmet br.: S1 1 K 006127 13 Krž 3

Datum: donošenja 12.07.2013. godine
pismenog otpravka 12.12.2013. godine

Pred vijećem Apelacionog odjeljenja u sastavu:

sudija Tihomir Lukes, predsjednik vijeća
sudija Dragomir Vukoje
sudija Redžib Begić

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE
protiv
DRAŽENA MIKULIĆA

DRUGOSTEPENA PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine:

Remzija Smailagić

Branilac optuženog:

Advokat Davor Martinović

PRESUDA.....	3
OBRAZLOŽENJE.....	3
I. TOK POSTUPKA	3
A. PRVOSTEPENA PRESUDA	3
B. ŽALBE I ODGOVORI NA ŽALBE.....	4
II. OPŠTA PITANJA.....	5
III. OSNOVI ZA ŽALBU PREMA ČLANU 299. ZKP BIH: POGREŠNO ILI NEPOTPUNO UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE	6
A. STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI	6
B. ŽALBA TUŽILAŠTVA BIH NA OSLOBAĐAJUĆI DIO PRESUDE	7
1. Zlostavljanje zatvorenika Balavac Semira-tačka 1. Izreke	7
2. Zlostavljanje zatvorenika za vrijeme ručka i sa mlazom vode iz cisterne-tačka 2. Izreke	10
3. Zlostavljanje malodobnog Đulić Emira-tačka 3. Izreke	15
4. Zlostavljanje i smrt zatvorenika Repak Emira-tačka 4. Izreke.....	18
5. Zlostavljanje zatvorenika S-3-tačka 5. Izreke	22
6. Zaključak	25
C. ŽALBA BRANIOCA OPTUŽENOG DRAŽENA MIKULIĆA NA OSUĐUJUĆI DIO PRESUDE	25
1. Zaključak	29

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću Apelacionog odjeljenja Odjela I za ratne zločine, sastavljenom od sudije Tihomira Lukesa kao predsjednika vijeća, te sudija Dragomira Vukoja i Redžiba Begića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravne savjetnice Medine Džerahović, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Dražena Mikulića, zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačke a) i c) u vezi sa članom 180. stav 1. i članom 29. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (KZ BiH), odlučujući po žalbi Tužilaštva BiH broj: T20 0 KTRZ 0004966 05 od 19.12.2012. godine i žalbi branioca optuženog, advokata Davora Martinovića, od 14.12.2012. godine, izjavljenim protiv presude Suda Bosne i Hercegovine broj: S1 1 K 006127 11 Krl od 14.09.2012. godine, nakon održane sjednice vijeća dana 04.07.2013. godine u prisustvu tužitelja Tužilaštva BiH, Remzije Smailagić, optuženog lično i njegovog branioca, advokata Davora Martinovića, dana 12.07.2013. godine, donio je slijedeću

P R E S U D U

I Žalba Tužilaštva BiH **odbija se kao neosnovana**, te se presuda Suda Bosne i Hercegovine broj: S1 1 K 006127 11 Krl od 14.09.2012. godine u oslobađajućem dijelu **potvrđuje**.

II Žalba branioca optuženog Dražena Mikulića, advokata Davora Martinovića, **se uvažava** i presuda Suda Bosne i Hercegovine broj: S1 1 K 006127 11 Krl od 14.09.2012. godine u osuđujućem dijelu **ukida**, te se u tom dijelu određuje održavanje pretresa pred vijećem Apelacionog odjeljenja Odjela I za ratne zločine Suda Bosne i Hercegovine.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. TOK POSTUPKA

A. PRVOSTEPENA PRESUDA

1. Presudom Suda Bosne i Hercegovine (Sud BiH) broj: S1 1 K 006127 11 Krl od 14.09.2012. godine, optuženi Dražen Mikulić oglašen je krivim da je radnjama opisanim

pod tačkom 1. izreke presude počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka c) u vezi sa članom 180. stav 1. i članom 29. KZ BiH, a pod tačkom 2. izreke presude krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačka c) u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH. Za navedeno krivično djelo prvostepeni sud je na osnovu odredbi člana 285. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (ZKP BiH) uz primjenu članova 39, 42, 48. i 49. KZ BiH optuženog Dražena Mikulića osudio na kaznu zatvora u trajanju od 6 (šest) godina, pa mu je na osnovu člana 56. KZ BiH, u izrečenu kaznu zatvora uračunato vrijeme provedeno u pritvoru, počevši od 14.09.2012. godine, pa nadalje. Optuženi je, na osnovu člana 188. stav 1. ZKP BiH u vezi sa članom 186. stav 2. istog Zakona, obavezan naknaditi troškove krivičnog postupka i paušal u iznosu koji će sud utvrditi posebnim rješenjem.

2. Istovremeno, optuženi je na osnovu člana 284. tačka c) ZKP BiH oslobođen od optužbe da je radnjama detaljno opisanim u poglavlju V, pod tačkama 1, 2, 3, 4. i 5. izreke presude počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 173. stav 1. tačke a) i c) u vezi sa članom 180. stav 1. i članom 29. KZ BiH, pa je u odnosu na taj (oslobađajući) dio presude, a u skladu sa članom 188. stav 4. ZKP BiH, oslobođen naknade troškova postupka, te isti padaju na teret budžetskih sredstava suda. Oštećeni su na osnovu člana 198. stav 2. ZKP BiH sa imovinskopравnim zahtjevima upućeni na parnicu.

B. ŽALBE I ODGOVORI NA ŽALBE

3. Protiv navedene presude žalbe su izjavili Tužilaštvo Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: tužilaštvo) i branilac optuženog Dražena Mikulića, advokat Davor Martinović.

4. Tužilaštvo osporava pobijanu presudu zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja iz člana 299. stav 1. ZKP BiH, s prijedlogom da vijeće Apelacionog odjeljenja Suda BiH (u daljem tekstu: Apelaciono vijeće/Vijeće) istu uvaži u odnosu na oslobađajući dio presude, te da u skladu sa članom 315. stav 1. tačka b) i stav 2. ZKP BiH djelimično ukine prvostepenu presudu i u tom dijelu odredi održavanje pretresa.

5. Branilac optuženog žalbu je izjavio zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka, povrede krivičnog zakona, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i odluke o krivičnopravnoj sankciji, sa prijedlogom da Apelaciono vijeće istu u

skladu sa članom 314. ZKP BiH uvaži i to na način da prvostepenu presudu preinači i optuženom izrekne oslobađajuću presudu ili blažu kaznu zatvora, odnosno da u skladu sa članom 315. ZKP BiH ukine presudu i odredi održavanje pretresa.

6. I tužilaštvo i odbrana su dostavili odgovore na žalbe, sa prijedlogom da se žalba suprotne strane odbije kao neosnovana.

7. Na sjednici Apelacionog vijeća, održanoj dana 04.07.2013. godine, u smislu člana 304. ZKP BiH, tužilac i branilac su ukratko izložili žalbe i odgovore na žalbe, ističući da ostaju kod navoda i prijedloga iznesenih u svojim pismenim podnescima. Optuženi Dražen Mikulić se na sjednici vijeća pridružio navodima svog branioca.

II. OPŠTA PITANJA

8. Prije obrazloženja za svaki istaknuti žalbeni prigovor, Apelaciono vijeće napominje da je obaveza žalioaca da u skladu sa odredbom iz člana 295. stav 1. tačke b) i c) ZKP BiH, u žalbi navede kako pravni osnov za pobijanje presude, tako i obrazloženje kojim potkrepljuje osnovanost istaknutog prigovora.

9. Budući da Apelaciono vijeće na osnovu odredbe iz člana 306. ZKP BiH presudu ispituje samo u granicama žalbenih navoda, obaveza je podnosioca žalbe da žalbu sastavi tako da ista može poslužiti kao osnova za ispitivanje presude.

10. U tom smislu, podnosilac žalbe mora konkretizovati žalbene osnove iz kojih pobija presudu, precizirati koji dio presude, dokaz ili postupak suda osporava, te navesti jasno i argumentovano obrazloženje kojim će potkrijepiti istaknuti prigovor.

11. Samo paušalno označavanje žalbenih osnova, jednako kao i ukazivanje na navodne nepravilnosti u toku prvostepenog postupka bez preciziranja na koji žalbeni osnov se podnosilac žalbe poziva, nije valjana osnova za ispitivanje prvostepene presude, zbog čega će Apelaciono vijeće neobrazložene i nejasne žalbene prigovore, shodno ustaljenoj praksi apelacionih vijeća¹, odbaciti bez daljeg razmatranja.

v. MKSJ: Drugostepena presuda u predmetu Krajišnik, par. 17.: Drugostepena presuda u predmetu Martić, par. 15; Drugostepena presuda u predmetu Strugar, par. 17. Ovakvu praksu je kroz svoje odluke slijedilo više žalbenih vijeća Suda BiH, u tom smislu v. Trbić, drugostepena presuda broj: X-KRŽ-07/386 od 21.10.2010. godine.

III. OSNOVI ZA ŽALBU PREMA ČLANU 299. ZKP BIH: POGREŠNO ILI NEPOTPUNO UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

A. STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI

12. Standard koji žalbeno vijeće treba primijeniti prilikom preispitivanja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja jeste utemeljenost.

13. Žalbeno vijeće će prilikom razmatranja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja utvrditi da li bi jedan objektivan sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima došao do tog zaključka isključujući svaku sumnju. Neće svaka činjenična greška biti razlog da žalbeno vijeće ukine presudu, nego samo ona greška koja je uzrokovala nepravilnu presudu što se kvalifikuje kao krajnje nepravičan ishod sudskog postupka, kao u slučaju kada je optuženi osuđen uprkos nedostatku dokaza o biću krivičnog djela.

14. Prilikom utvrđivanja da li je zaključak pretresnog vijeća bio opravdan žalbeno vijeće će krenuti od načela da se ne treba olako upuštati u narušavanje činjeničnog stanja koje je utvrdilo pretresno vijeće. Žalbeno vijeće ima na umu, kao opšte načelo da je zadatak da sasluša, provjeri i odmjeri dokaze izvedene na glavnom pretresu prvenstveno u diskrecionoj nadležnosti pretresnog vijeća. Stoga žalbeno vijeće mora iskazati određeno uvažavanje u pogledu činjeničnog stanja koje je utvrdilo pretresno vijeće.

15. Žalbeno vijeće može vlastitim nalazom zamijeniti utvrđenje pretresnog vijeća samo ako jedan objektivan sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima ne bi mogao donijeti takvu presudu, kada dokazi na koje se oslanjalo pretresno vijeće ne bi mogli biti prihvaćeni od strane bilo kojeg objektivnog suda ili kada je ocjena dokaza "potpuno pogrešna."

16. U odnosu na neposredne i posredne dokaze Ustavni sud Bosne i Hercegovine naglašava da dokazivanje činjenica putem posrednih dokaza nije samo po sebi u suprotnosti sa načelom pravičnog suđenja, u skladu sa članom 6. stav 1. EKLJP.² Međutim, dokazanost činjenice putem posrednih dokaza mora se utvrditi izvan svake razumne sumnje, gdje mora postojati čvrsta i logična povezanost tako da činjenični zaključak pretresnog vijeća bude jedini mogući zaključak na osnovu dokaza. Kriterij koji se primjenjuje jeste razumna sumnja. Vrlo rijetko se činjenica može dokazati izvan svake

² M.Š., AP-661/04 (Ustavni sud BiH), Odluka o prihvatljivosti i meritumu od 22. aprila 2005. godine, para. 36.

sumnje. Svakako, kao kada se sastave svi dijelovi neke slagalice, ponekad posredni dokazi mogu biti uvjerljiviji od svjedočenja neposrednog očevica koje može biti podložno varljivosti ljudske percepcije.

B. ŽALBA TUŽILAŠTVA BIH NA OSLOBAĐAJUĆI DIO PRESUDE

1. Zlostavljanje zatvorenika Balavac Semira-tačka 1. Izreke

17. Pretresno vijeće je pod tačkom 1. oslobađajućeg dijela izreke presude (tačka 2. Optužnice) oslobodilo optuženog Dražena Mikulića da je početkom mjeseca avgusta 1993. godine, u zatvoru poznatom pod nazivom logor „Dretelj“, fizički i psihički zlostavljao zatvorenika Balavac Semira i to na način da ga je više puta, pendrekom i nogom obuvenom u čizmu udario u predjelu glave i tijela, zajedno sa Bešić Senadom koji ga je tom prilikom udario šakom u predjelu glave usljed čega je oštećeni pao na zemlju i kom prilikom je trpio velike bolove.

18. Tužilaštvo u svojoj žalbi tvrdi da je sud izveo pogrešan zaključak u pogledu zlostavljanja oštećenog Balavac Semira čime je optuženog Dražena Mikulića oslobodio od odgovornosti za predmetne inkriminacije prvenstveno zbog toga što je oštećeni jedini neposredni sudionik štetnog događaja, dok su ostala lica svjedoci po čuvenju, odnosno isti su svjedočili na okolnosti povreda koje je oštećeni zadobio prilikom zlostavljanja.

19. Žalbom se ističe da je potpuno nejasan stav prvostepenog vijeća kojim se navodi da u pogledu fizičkog zlostavljanja oštećenog Balavac Semira nije bilo moguće „van razumne sumnje“ utvrditi da je upravo optuženi Dražen Mikulić taj koji je zlostavljao oštećenog, budući da niko od svjedoka nije mogao sa sigurnošću potvrditi da je upravo optuženi tukao oštećenog Balavca, iako su svjedoci u toku glavnog pretresa prepoznali optuženog označivši ga kao osobu koja je tokom inkriminisanog perioda boravila u logoru „Dretelj“ i vršila fizička i psihička zlostavljanja zatvorenika.

20. Apelaciono vijeće iznesene prigovore nalazi neosnovanim.

21. Naime, Apelaciono vijeće nema dilema da je oštećeni Balavac Semir bio zlostavljan prilikom svog zatočenja u logoru Dretelj, kada su se vršila psihička i fizička zlostavljanja zavorenika od strane pripadnika Hrvatskog vijeća obrane (HVO), međutim, i

pored tvrdnji da je optuženi Dražen Mikulić bio prisutan u logoru u inkriminisanom periodu, te sa drugim licima učestvovao u inkriminisanim radnjama koje mu se optužnicom stavljaju na teret, isto nije moglo isključujući svaku razumnu sumnju utvrditi njegovu krivicu za premlaćivanje oštećenog Balavac Semira, kako to žalba neosnovano potencira.

22. U tom kontekstu, pretresno vijeće je u cilju utvrđivanja bitnih činjeničnih okolnosti pravilno utvrdilo da se u konkretnom slučaju zaista radi o licu Balavac Semiru, odnosno da je osoba koja je pod tim imenom svjedočila na glavnom pretresu upravo i oštećeni koji je zlostavljan u logoru Dretelj. Ovakav zaključak fundiran je navodima saslušanih svjedoka koji su potvrdili da je Balavac Semir, kojem je brat bio u A R BiH, fizički zlostavljan, a što je u saglasnosti sa iskazom samog oštećenog, kao i uložnim materijalnim dokazom od strane Tužilaštva – Popisom zarobljenika u logoru „Dretelj“. Nesporno je među saslušanim svjedocima da je oštećeni Balavac bio premlaćivan zajedno sa ostalim zatvorenicima iz samice, da „nije sebi dao da padne više od pola sata“, te da je usljed fizičkog i psihičkog zlostavljanja zadobio brojne povrede po tijelu u vidu višestrukih preloma rebara, ali ono što ni ovo Vijeće nije moglo nesumnjivo utvrditi jeste učešće optuženog Dražena Mikulića u inkriminisanim radnjama.

23. Naime, jedina osoba koja je dala iskaz na okolnost događaja kao neposredni očevidac, jeste upravo oštećeni, dok su ostali svjedoci iznijeli posredne svjedočke iskaze. I ovo Vijeće se slaže s navodima žalbe da se ne bi moglo smatrati nepravičnim ukoliko se odluka o krivici zasniva na iskazu jednog svjedoka, ali da je *odluka kcja se zaniva na njemu jedini mogući razuman zaključak* (naglašavanje dodato od strane Vijeća), međutim, to, protivno žalbenim tvrdnjama, u konkretnom nije slučaj. Pretresno vijeće je pravilno utvrdilo da postoje značajne unutrašnje nesaglasnosti u izjavama svjedoka Balavac Semira u zavisnosti od vremena i faze postupka kada su date, a koje se ogledaju u činjenici da je svjedok nekonzistentan u pogledu predmetnog događaja, opisujući ga različito na glavnom pretresu i u istrazi.

24. Naime, u prilog ovakvom zaključku stoji činjenica da je oštećeni prilikom iznošenja detalja o zlostavljanju od strane optuženog Mikulića, u više navrata mijenjao iskaz pa je tako u prvom iskazu koji je dao 1997. godine naveo da je doživio posebno mučenje od strane Krešića, kada ga je Vide Palameta izveo iz samice³, dok je prilikom saslušanja u SIPA-i izjavio da ga policajac sa nadimkom „Dugi“ zajedno sa još trojicom zatvorenika

dovodi do hangara i predaje Krešiću, gdje ih preuzima „Mikulić“, maltretira i udara pendrekom po glavi, a potom ih „Dugi“ smješta u samicu. Dolaskom u samicu dočekuju ih Mikulić i Bešić i udaraju⁴. Na iste okolnosti oštećeni je svjedočio i u toku istrage u Tužilaštvu BiH gdje je izjavio da ga je Mikulić jednom udario snažno nogom na kojoj je bila čizma u predjelu slabine i više puta pendrekom u predjelu glave, te da ga je Bešić Senad (Trebinjac) udario više puta nogama u predjelu leđa. Navedene izjave oprečne su sa izjavama oštećenog datim na glavnom pretresu u kojima je istakao da je date prilike vidio kako izlaze na ručak zatvorenici iz samice i da je priključen tim zatvorenicima, gdje ga je preuzeo Dražen Mikulić i počeo ga tući zajedno sa Bešić Senadom, te da su ga ta dvojica udarali u više navrata u trajanju od 15-ak minuta kada je oštećeni izgubio svijest, a da bi potom u dopunskom svjedočenju izjavio da ga Mikulić nije puno udarao i da je maltretiranje trajalo oko 6-7 minuta.

25. Sve su ovo, i po mišljenju Apelacionog vijeća, razlike od kojih su neke bitne za utvrđivanje identiteta počinioca.

26. Do drugačijeg zaključka nisu mogla dovesti ni svjedočenja SH-1, Mehmeda Kovačevića, Ahmeta Isakovića i Mirsada Pejaka, koji su svjedočili na okolnosti zadobijenih povreda oštećenog Balavca, dakle, kao posredni svjedoci, pri čemu niti jedan od njih nije u svom iskazu naveo da je upravo optuženi Mikulić tukao Balavca. Na okolnosti premlaćivanja Semira Balavca saslušani su i svjedoci Dizdar Mustafa i Pejak Mirsad. Pomenuti svjedoci istakli su u svojim izjavama da su samo „čuli“ da je oštećenom Semiru Balavcu povrede nanio Mikulić.

27. I sam oštećeni u svom svjedočenju navodi da se navedeni događaj odvijao za vrijeme trajanja ručka i da ne zna je li neko od ostalih zatvorenika to vidio, kao i da ne zna ko mu je rekao da je to učinio upravo Mikulić. Niko od saslušanih svjedoka nije potvrdio da je vidio događaj kad Mikulić i Bešić tuku Balavca.

28. Kod takvog stanja stvari, a imajući u vidu da iskaz oštećenog Balavca u cjelini nema sva potrebna obilježja logičnog, konzistentnog i uvjerljivog iskaza, da bi bio cijenjen kao vjerodostojan, Apelaciono vijeće zaključuje, a suprotno žalbenim tvrdnjama, da je nemoguće isključivo iz činjenice da su svjedoci znali optuženog Dražena Mikulića kao

³ Zapisnik o saslušanju svjedoka Balavac Semira od 6.5.1997. godine (O-4).

⁴ Zapisnik o saslušanju svjedoka Balavac Semira broj 17-12/3-9306 od 11.5.2006. godine (T-6).

osobu koja je u kritičnom periodu boravila u logoru i vršila premlaćivanja logoraša, po principu automatizma izvoditi zaključak o njegovoj krivici i za premlaćivanje oštećenog Balavca, bez drugih konkretnih i potkrepljujućih dokaza.

29. Iako je u toku prvostepenog postupka saslušan veliki broj svjedoka u odnosu na tačku optužnice koja tereti optuženog Dražena Mikulića za premlaćivanje i zlostavljanje oštećenog Balavac Semira, ovo Vijeće dijeli mišljenje pobijane presude, da sud slijedom ponuđene dokazne građe nije mogao izvesti uvjerljiv zaključak o učešću optuženog u navedenoj inkriminisanoj radnji s obzirom na činjenicu da iskaz oštećenog kao jedinog direktnog sudionika navedenog događaja nije mogao biti prihvaćen kao pouzdan, a da niti jedan od saslušanih posrednih svjedoka nije potvrdio učešće optuženog Mikulića u predmetnoj inkriminaciji. Osim toga, oštećeni je u svojim izjavama višestruko mijenjao iskaz u pogledu načina i trajanja premlaćivanja, te identiteta optuženog, kao i drugih elemenata bitnih za utvrđivanje svih činjenica i okolnosti koje bi mogle dovesti do pouzdanog zaključka da je upravo optuženi Mikulić počinio inkriminisanu radnju koja mu je optuženicom stavljena na teret.

30. Dakle, Apelaciono vijeće nalazi da žalba svojim tvrdnjama nije dovela u pitanje u svemu utemeljene zaključke pretresnog vijeća po kojima iskaz svjedoka Balavac Semira nije bio takvog kvaliteta da bi se na osnovu njega mogao izvesti pouzdan zaključak o samim okolnostima predmetnog događaja iz tačke 2. optužnice, a naročito nije bio dovoljan da bi sud samo na osnovu takvog iskaza nesumnjivo utvrdio učešće i krivicu optuženog Mikulića.

2. Zlostavljanje zatvorenika za vrijeme ručka i sa mlazom vode iz cisterne-tačka 2.

Izreke

- (a) Zlostavljanje zatvorenika za vrijeme ručka
- (b) Zlostavljanje zatvorenika mlazom vode iz cisterne i punjenje samice vodom

31. U odnosu na ovu tačku izreke presude, odnosno tačke 3. optužnice, a koja obuhvata dva seta događaja, tužilaštvo smatra pogrešnim zaključak pretresnog vijeća iznesen u para 192., budući da se radi u dužem vremenskom periodu, tačnije periodu od dva mjeseca, u kojem su se inkriminisanе radnje optuženog ponavljale više puta, i to

prema različitim zatvorenicima, te da zlostavljanja nisu mogla biti vršena na potpuno identičan način.

32. Analizirajući iznesene žalbene prigovore, ovo Vijeća iste nalazi neosnovanim.

33. Prije svega, a protivno tvrdnjama tužilaštva, prvostepeni sud je pravilno utvrdio da se u konkretnom radilo o tri pojedinačne, nevezane činjenične okolnosti, sa prostorno i vremenski različitim činjeničnim događajima. Dodatno, Apelaciono vijeće je mišljenja da je činjenični opis ove tačke optuženja preširoko postavljen, obzirom da nisu precizirani vrijeme i svaka konkretna radnja izvršenja, kao ni lica-žrtve zlostavljanja i učešće optuženog, odnosno koga je tukao, koliko puta i čime. Opisana deficitarnost se ne može nadomjestiti tvrdnjama tužilaštva da se radilo o različitim mjestima gdje su se ovi događaji odvijali i da su svaki put drugi zatvorenici zlostavljani, već je bilo neophodno činjenični opis formulirati na način da sadrži jasnu individualizaciju radnji optuženog.

34. Apelaciono vijeće, osim toga nalazi, da je pobijanom presudom pravilno utvrđeno činjenično stanje u pogledu odgovornosti optuženog po ovoj tački optužnice, te izveden utemeljen zaključak da sud nije mogao „van razumne sumnje“ utvrditi krivicu optuženog Dražena Mikulića u pogledu zlostavljanja zatvorenika za vrijeme ručka kao i zlostavljanja zatvorenika mlazom vode iz cisterne.

35. Tako, u odnosu na događaj koji je presuda u obrazloženju označila pod brojem 2a., a koji se odnosi na okolnosti pod kojima je vršeno zlostavljanje zatvorenika za vrijeme ručka, pravilno su cijenjeni iskazi svjedoka Balavac Semira, Kovačević Mehmeda, Dizdar Mustafe, Pejak Mirsada kao i svjedoka S-1, S-2, S-3 i SH-1. Svjedok Balavac Semir je u svom iskazu naveo da su zatvorenici prilikom izlaska iz samice na ručak, bili prislonjeni uza zid hangara, a da su ih pristupi vojni policajci tukli drškama, lancima i drugim predmetima. Svjedok je naveo da je optuženi Mikulić takođe učestvovao u premlaćivanju zatvorenika i to svaki put kada bi bio na smjeni, te da bi stajao na vratima samice i svakog zatvorenika udario pendrekom po glavi. Svjedok Kovačević Mehmed je u svom iskazu detaljno opisao način na koji su zatvorenici obavljali ručak uz napomenu da bi nakon što završe sa ručkom bili postrojavani uz zid kada bi uslijedilo tzv. „ritualno prebijanje“. Svjedok je istakao da su ih tom prilikom tukli pripadnici oba voda vojne policije, uključujući i optuženog Dražena Mikulića, te da među njima nije bilo iznimke.

36. Na iste okolnosti svjedočio je i svjedok Dizdar Mustafa koji je u svom iskazu naveo da su ih za vrijeme ručka tukli svi pripadnici vojne policije ali da optuženog Dražena

Mikulića nije poznao i da je za njega čuo od ostalih zatvorenika. Svjedok u svom iskazu nije mogao opisati optuženog Mikulića, niti je mogao precizirati koliko je puta optuženi učestvovao u datim premlaćivanjima. Svjedok Pejak Mirsad je naveo da ih je za vrijeme ručka zlostavljao Dragan Mikulić, a da je njegovo ime čuo od ostalih zatvorenika odnosno od doktora Enesa iz Neuma. Istakao je uz ovo da je bio zlostavljan od strane tri pripadnika vojne policije i lica po nadimku Trebinjac te da su mu jednom prilikom slomljena tri rebra jer je svaki dan udaran: „*i onda mu je slomio i Mikulić i Trebirjac i Mjo, svaki*“.

37. Na pomenute okolnosti svojedočili su i zaštićeni svjedoci S-1 i S-3, koji su izjavili da su prilikom izlaska na ručak batine dobijali drvenom motikom, pri čemu ne potvrđuju učešće optuženog Mikulića u ovim inkriminiranim radnjama. Tako svjedok S-1 navodi da je za vrijeme boravka u logoru optuženog vidio jednom ili dva puta, i da nije vidio ni čuo da je optuženi nekoga tukao, dok svjedok S-3 pominje optuženog, ali u kontekstu jednog drugog događaja zlostavljanja na koji se tužilaštvo poziva tj. da su S-3 i S-1 izjavili da je optuženi Dražen Mikulić bio prisutan na pisti za vrijeme postrojavanja zatvorenika kao i da im se jedne prilike i obratio rekavši: *“Ja sam Dražen Mikulić, novi Draža, upamtit ćete me po klanju”* (S-1). Prednje ne može biti od odlučujućeg značaja za utvrđivanje konkretne inkriminacije, s obzirom na gore navedeno.

38. Pored toga, ni zaštićeni svjedoci S-2 i SH-1, ako ništa drugo ono iz perceptivnih razloga s obzirom na okolnosti po kojim se sve odvijalo veoma brzo, gotovo trčeći kao i da su zatvorenici bili okrenuti licem prema zidu, a time da nisu mogli potvrditi činjenicu da je optuženi Mikulić zlostavljao zatvorenika za vrijeme ručka, uz obrazloženje da ih je tuklo više policajaca, pripadnika HVO-a.

39. Apelaciono vijeće nalazi ispravnim zaključak pretresnog vijeća da saslušani svjedoci i izvedeni materijalni dokazi tužilaštva nisu mogli ubijediti sud da se događaj desio na način kako je to opisano u tački 3. optužnice, konkretno u pogledu učešća optuženog Dražena Mikulića u zlostavljanju zatvorenika za vrijeme ručka. Naime, od svih saslušanih svjedoka, koji su svjedočili na okolnosti zlostavljanja zatvorenika za vrijeme ručka, jedino su svjedoci Balavac Semir i Pejak Mirsad potvrdili da ih je optuženi Mikulić maltretirao svakodnevno. Međutim, izjava svjedoka Balavac Semira je u velikoj mjeri kontradiktorna sa izjavama ostalih svjedoka, prvenstveno sa izjavama svjedoka S-1 i S-3 koji, istina, jesu potvrdili da su zatvorenici bili tučeni prilikom izlaska na ručak drvenom motkom, letvama, pendrekom, kundakom i sl., ali isti nisu označili optuženog Mikulića kao lice koje je vršilo navedena zlostavljanja. Svjedok S-1 je naveo da je to činio tzv.

„Mijo“, dok svjedok S-3 nije čak ni vidio lica koja su učestvovala u tuči.

40. Posebno je potrebno naglasiti činjenicu da je iskaz svjedoka Balavac Semira dat na okolnosti tačke 1. oslobađajućeg dijela izreke presude i od strane ovog Vijeća ocijenjen kao nekonzistentan, nedosljedan i kontradiktoran sa izjavama drugih svjedoka, te je kao takav bio nedovoljan da bi na temelju njega sud mogao izvesti zaključak o eventualnoj odgovornosti optuženog Mikulića po osnovu ove tačke optužnice. Ni izjava svjedoka Pejak Mirsada, po mišljenju Apelacionog vijeća, nije dovoljno uvjerljiva ni argumentovana budući da isti govori o „Draganu Mikuliću“, te se čini nelogičnim kako je svjedok mogao biti maltretiran od strane optuženog u navedenom periodu s obzirom da je kratko boravio u samici nakon čega je prebačen u sanitet poslije kojeg više nije vidio ni čuo za optuženog Mikulića.

41. Osim toga, ni iskazi svjedoka Mehmeda Kovačevića i Dizdar Mustafe ne sadrže jasno precizirane radnje optuženog već samo generalizovan stav da je optuženi zajedno sa ostalim pripadnicima HVO-a učestvovao u zlostavljanju zatvorenika, a koji navodi nisu dovoljni da bi se nesumnjivo utvrdila krivica optuženog, kako to žalba neosnovano potencira.

42. Apelaciono vijeće zaključuje, a suprotno žalbenim tvrdnjama, da je pretresno vijeće nakon svestrane analize svih relevantnih dokaza, u prvom redu iskaza svjedoka očevidaca, osnovano zaključilo da saslušani svjedoci i izvedeni materijalni dokazi nisu mogli dovesti do nesumnjivog zaključka da se događaj desio na način kako je to predstavljeno optužnicom. Nesporno je da su u logoru „Dretelj“ u periodu juli-avgust zlostavljani zatvorenici iz samice za vrijeme ručka od strane vojnih policajaca HVO-a, međutim, i ovo Vijeće je stava da slijedom ponuđene dokazne građe nije moguće sa potrebnom sigurnošću, koju zahtjeva standard „van razumne sumnje“, utvrditi krivicu optuženog u kritičnom događaju.

43. Tačkom 3. optužnice, vezano za dešavanja označena u obrazloženju presude pod brojem 2b., optuženom Draženu Mikuliću se stavlja na teret da je zlostavljao zatvorenike mlazom vode iz cisterne, na način da su se zatvorenici špricali jakim mlazom vode iz cisterne pod pritiskom usljed čega su neki od njih padali i bili povrijeđeni, kao i da je učestvovao u punjenju samice vodom u kojoj bi nakon toga zatvorenici bili primorani boraviti. U tom pogledu, saslušani su svjedoci Balavac Semir, Đuherić Mirhet, Kovačević Mehmed i zaštićeni svjedok S-2.

44. Svjedok Balavac Semir u svom iskazu je naveo da se kupanje zatvorenika mlazom vode iz cisterne desilo jednom, eventualno dva puta i da je u tome učestvovao i optuženi Mikulić koji im je, po vlastitoj izjavi, rekao da piju vodu iz cisterne. Svjedok je istakao i da je optuženi Mikulić učestvovao u punjenju samice vodom, dubine 40-50 cm i da su zatvorenici morali boraviti u takvim uslovima te tjerati vodu vani kako bi mogli spavati.

45. Svjedok Đuherić Mirhet, koji je kao redar bio raspoređen na rad na cisterni dvadest do dvadesetpet dana, je izjavio da prilikom tzv. „kupanja“ zatvorenika nije bio prisutan niko od vojnih policajaca HVO-a pa samim time ni optuženi Mikulić, niti je svjedok ikada čuo da je optuženi bio na cisterni ili da je šmrkom kupao zatvorenike.

46. O navedenim aktivnostima u logoru „Dretelj“ svjedočio je i svjedok Mehmed Kovačević, koji je izjavio da se kupanje zatvorenika iz samice desilo dva ili tri puta, te da su zatvorenici kojima je dato da rade na cisterni prali prostor unutar samice i da je tom prilikom znalo ostati vode unutar samice oko 5 cm, pa su zatvorenici znali danima ležati u vodi u kojoj su bili primorani vršiti nuždu. Ovaj svjedok je, kao i ostali, istakao da su zatvorenici kupani šmrkom tako što bi “kada bi bili dobre volje dizali šmrk u zrak da se napravi kao tuš i da bude ugodno, da bi potom upirali mlaz u zatvorenike koji bi ih oborio“. I svjedok S-2 je naveo da su zatvorenici iz samice kupani dva do tri puta, i to jednom na pisti a drugi put pred samicom tako što im je samica bila napunjena vodom do članaka, dubine oko 5-6 cm, te da su neki od njih, prilikom kupanja, padali od jačine mlaza vode. Svjedok nije mogao potvrditi ko su osobe koje su vršile kupanje i ubacivale vodu u samicu.

47. Slijedom iznesenih iskaza, kao i materijalnih dokaza i za ovo Vijeće nije upitno da se predmetni događaj desio na način kako su to svjedoci opisali, s obzirom da su izjave svjedoka u pogledu određenih karakteristika inkriminisanog događaja saglasne, kompatibilne i uvjerljive. Naime, svjedoci Đuherić, Kovačević i zaštićeni svjedok S-2 izjavili su da se kupanje zatvorenika desilo svega nekoliko puta, svjedok Đuherić je po vlastitoj izjavi u kupanju učestvovao „samo jednom „, dok su svjedoci Kovačević i svjedok S-2 izjavili da se kupanje desilo dva, eventualno tri puta.

48. Međutim, a kako je to pretresno vijeće pravilno zaključilo, niko od saslušanih svjedoka, izuzev svjedoka Balavca, nije u svojim izjavama pominjao optuženog Mikulića kao učesnika pomenutih aktivnosti. Naime, svjedok Đuherić Mirhet kao i svjedok Mehmed Kovačević poznavali su optuženog Mikulića, ali ni oni niti ostali saslušani svjedoci koji su takođe bili zatvorenici samice, nisu identifikovali optuženog Mikulića kao lice koje je

učestvovalo u navedenim zlostavljanjima.

49. Neosnovanim se u tom smislu pokazuju žalbeni navodi tužilaštva kojima se ukazuje da su izjave saslušanih svjedoka selektivno tumačene, te da je sud svoju odluku u pogledu ovog događaja iz tačke 2. izreke presude (tačka 3. optužnice) zasnovao isključivo na temelju iskaza svjedoka Đuherić Mirheta. Ovo prvenstveno iz razloga što je pretresno vijeće imalo u vidu činjenicu da su kupanju zatvorenika, koje se prema izjavama svjedoka desilo jedne prilike u samici, a druge na pisti gdje su zatvorenici izvođeni na ručak, prisustvovali svi saslušani svjedoci. Prema tome, isti su bili neposredni svjedoci inkriminisanog događaja, te su svoja zapažanja mogli steći na jedan objektivan, precizan i uvjerljiv način. S obzirom da je jedino svjedok Balavac označio optuženog Mikulića kao učesnika događaja u kojem su zatvorenici zlostavljani šmrkom vode iz cisterne, to sud nije mogao prema ocijeni ovog Vijeća pokloniti vjeru iskazu ovog svjedoka i izvesti zaključak o krivičnoj odgovornosti optuženog, budući da je data izjava oprečna sa izjavama ostalih svjedoka, a niti jedan drugi materijalni dokaz ne potkrepljuje navedenu tvdnju svjedoka Balavca. Do drugačijeg zaključka suda ne mogu dovesti ni navodi svjedoka Đuherića na kojima insistira žalba, i to da je „*bilo zloupotreba cisterne, i da su ljudi bili iscrpjeni, izmrcvareni, pa oni iz šege s tim šmrkom, ako bismo ih kupali oni bi popadali...Meni je to bilo zlostavljanje...*“, obzirom da po svom kvalitetu nisu relevantni za konkretno učešće optuženog Mikulića.

50. S tim u vezi, Apelaciono vijeće nalazi da su žalbeni prigovori kojima se navodi da je sud u para 216. izveo zaključak i prihvatio sve izjave svjedoka i poklonio im vjeru, ali da je u para 220. pogrešno izveo zaključak poklonivši vjeru samo jednom svjedoku-Đuherić Mirhetu, bez potrebne dokazne i logične osnovanosti. Ovo iz razloga, jer je pretresno vijeće predmetni iskaz cijenilo isključivo u vezi sa ostalim relevantnim iskazima, te uz činjenicu nepostojanja drugih potkrijepljujućih dokaza, ovo Vijeće zaključuje da je dovoljno da je isti samo učinio vjerovatnom činjenicu da optuženi nije preduzeo radnje koje mu se stavljaju na teret, da bi se primijenio princip *in dubio pro reo*, a kako je to u konkretnom pravilno učinjeno.

3. Zlostavljanje malodobnog Đulić Emira-tačka 3. Izreke

51. Žalbene tvrdnje tužilaštva usmjerene su i protiv tačke 3. oslobađajućeg dijela izreke presude, odnosno tačke 4. optužnice tužilaštva, kojom se optuženom Draženu Mikuliću

na teret stavlja zlostavljanje malodobnog Đulić Emira početkom mjeseca avgusta 1993. godine, na način da mu je pomoću dvije gole žice, za koje je naredio da ih oštećeni stavi na uši, a koje je optuženi potom spojio na telefon i rukama okretao ručku na telefonu i na taj način proizvodio struju, čime su nastajali elektrošokovi usljed kojih je oštećenom Đuliću tekla krv na uši, usta i nos, gubio je svijest i trpio velike bolove i strah. Žalbom se potencira da je pretresno vijeće zanemarilo bitan dio iskaza svjedoka SH-1, a koji se odnosi na činjenicu da je navedeni svjedok čuo da je neko rekao: „*Mikuliću, elektrošok*“ i da je nekoliko puta dok je trajalo maltretiranje Emira čuo „*Mikuliću*“ i „*Dražene*“, te da se pomenuti svjedok nalazio u neposrednoj blizini oštećenog i da je jedini koji je mogao čuti i vidjeti svaki datelj događaja u kojem je zlostavljan mladb Đulić Emir.

52. Žalbene prigovore tužilaštva u pogledu ove tačke optužnice, Apelaciono vijeće cijeni kao neosnovane. Naime, na okolnosti predmetne tačke optužnice pretresno vijeće je izvelo dokaze saslušanjem svjedoka oštećenog Đulić Emira, njegovog brata Đulić Elmira, svjedoka SH-1 i Kovačević Mehmeda. Oštećeni Đulić je naveo da je u logor „Dretelj“ stigao početkom avgusta mjeseca, te da je zajedno sa pristiglim civilima postrojen od strane pripadnika HVO-a, kojom prilikom su zarobljenici ispitivani o ličnim podacima kao i o starosnoj dobi na šta je oštećeni odgovorio da nije punoljetan. Nakon toga, mu je jedan vojnik prišao, izdvojio ga iz grupe na udaljenost od oko 20 metara i priključivao mu struju na uši od koje mu je tekla krv na uši, usta i nos. Svjedok se nije mogao izjasniti o tome ko ga je zlostavljao osim da je taj vojnik bio mlađi, visine oko 180 ili 185 cm i za kojeg nikada poslije nije saznao kako se zove niti je to pokušao saznati. Svjedok Elmir Đulić, brat oštećenog je izjavio da je u logoru bio zajedno sa ocem, bratom, svjedokom SH-1 i još nekim Đulićima i da mu je brat zlostavljan na način da mu je na uši priključivana struja od koje se počeo „kriviti i plakati“. Zlostavljanje je trajalo oko 10 minuta nakon čega su maloljetnici odvojeni od njih u drugi hangar ali svjedok nikada nije saznao ime vojnika koji je zlostavljao njegovog brata.

53. Svoja saznanja o inkriminisanom događaju iznio je i svjedok SH-1 koji je istakao da je u logor „Dretelj“ doveden zajedno sa oštećenim Đulić Emirom i Đulić Azerom. Po dolasku u logor počelo je odvajanje maloljetnih lica i uzimanje ličnih podataka od zarobljenika. Nakon što su oštećeni Đulić i svjedok SH-1 dali zdravstvene knjižice jedan vojni policajac se obratio oštećenom Đuliću sa riječima „*Priznaj!*“ nakon čega je rekao „*Mikuliću, elektrošok!*“. Svjedok SH-1 se nalazio u neposrednoj blizini kada je oštećenom priključivana struja na uši usled koje je počeo krvariti i gubiti svijest. Svjedok je izjavio da je

vojnici koji je zlostavljao oštećenog bio prozvan jednom sa „Mikuliću“, a drugi put sa „Dražene, donesi vode malo“. Optuženog nije više viđao ali ga je opisao kao manjeg od njega za deset centimetara, mlađeg, smeđeg i da nije imao plave oči.

54. Svjedok Kovačević Mehmed je u svom iskazu istakao da je upoznat sa činjenicom da je oštećeni Đulić zlostavljan elektrošokovima, ali da mu svjedok tom prilikom nije ukazivao ljekarsku pomoć.

55. Imajući u vidu izjave saslušanih svjedoka koji su svoja saznanja o predmetnom događaju iznijeli u toku glavnog pretresa, ovo Vijeće nalazi ispravnim zaključak pretresnog vijeća kojim je nesporno utvrdilo da se sporni događaj koji se desio početkom avgusta mjeseca, odvijao u prisustvu svjedoka-oštećenog Emira Đulića, njegovog brata Elmira Đulića i svjedoka SH-1 i to na način odetajno opisan pod ovom tačkom izreke presude. Oštećeni Đulić je u tom periodu bio maloljetna osoba te je kao takav bio smješten u jedan hangar zajedno sa ostalim maloljetnim zarobljenicima uključujući i svjedoka SH1.

56. Apelaciono vijeće zaključuje da je pobijanom presudom, a na osnovu saglasnih izjava svjedoka-očevidaca pravilno utvrđeno da se zlostavljanje mladb Đulić Emira nesumnjivo desilo na način kako su to svjedoci opisali u svojim izjavama, ali da sud tom prilikom nije mogao van razumne sumnje utvrditi odgovornost optuženog Dražena Mikulića po ovoj tački optužnice. U tom smislu, ovo Vijeće nalazi neosnovanim žalbeni prigovor tužilaštva kojim se potencira pitanje ocjene iskaza svjedoka SH-1 u smislu da je isti nedovoljno cijenjen od strane pretresnog vijeća.

57. Analizirajući izjave svjedoka u kojima su svjedoci istakli da su po dolasku u logor „Dretelj“ bili ispitivani od strane pripadnika HVO-a i odvajani u hangare na način da su maloljetna lica odvođena u jedan hangar, a punoljetna u drugi, i kojom prilikom se desilo zlostavljanje mladb Đulić Emira, pretresno vijeće je pravilno utvrdilo činjenično stanje u pogledu načina izvršenja predmetnog događaja na način da se nije mogao sa sigurnošću utvrditi identitet lica koje je zlostavljalo mladb Đulića. Ovo prvenstveno iz razloga što je jedino svjedok SH-1 u svom iskazu pomenuo ime optuženog Mikulića, a da niko od ostalih saslušanih svjedoka nije inkriminisao optuženog u kontekstu zlostavljanja oštećenog Đulića. Naime, svi saslušani svjedoci na ovu okolnost, izuzev svjedoka Kovačevića, bili su nazočni pomenutom događaju te su mogli vidjeti lice koje je zlostavljalo mladb. Đulića. Ipak, niko od saslušanih lica, pa ni sam oštećeni Đulić ni njegov brat, nisu čuli da je neko spominjao prezime i ime optuženog niti postoji ijedan drugi dokaz

koji potkrepljuje tvrdnju svjedoka SH-1 u kojoj je istakao da je čuo da je vojnik koji je oštećenom stavljao žice na uši oslovljen sa „Mikuliću“ i „Dražene, donesi vode malo“.

58. Dakle, žalbom se neosnovano potencira da je pretresno vijeće zanemarilo dio iskaza svjedoka SH-1, kao i činjenicu da se isti u vrijeme izvršenja predmetne inkriminacije nalazio odmah iza oštećenog Đulić Emira. Svi navodi ovog svjedoka su kao što je to već prethodno navedeno cijenjeni, međutim, po mišljenju i ovog Vijeća, nije bilo moguće na temelju dijela svjedočenja gdje svjedok samo spominje da je čuo ime, odnosno prezime optuženog, van razumne sumnje utvrditi krivicu optuženog Mikulića za predmetnu inkriminaciju. To pogotovo što nije bilo drugih potkrijepljujućih dokaza, te imajući u vidu činjeničnu stranu ovog predmeta, a protivno žalbenim tvrdnjama, nema mjesta primjeni stava Apelacionog vijeća Suda BiH zauzetog u predmetu *Vuković i dr.*, obzirom da nisu ispunjeni kriteriji koji se po istom zahtjevaju da bi se odluka o krivici zasnovala na iskazu samo jednog svjedoka.

59. Pretresno vijeće je, dakle, pravilno postupilo tako što nije bezrezervno poklonilo vjeru svjedoka SH-1, naročito u dijelu iskaza koji se odnosi na inkriminisanje optuženog Mikulića u kontekstu radnje zlostavljanja oštećenog Đulić Emira, pa je na taj način, a prema ocjeni ovog Vijeća, pravilno primjenjujući princip *in dubio pro reo* iz člana 284. tačka c) ZKP BiH optuženog oslobodilo krivice po ovoj tački optužnice.

4. Zlostavljanje i smrt zatvorenika Repak Emira-tačka 4. Izreke

60. U odnosu na ovu tačku, odnosno tačku 5. Optužnice, kojom je optuženom Mikuliću stavljena na teret odgovornost za smrt zatvorenika Repak Emira, tužilaštvo je u svojim žalbenim navodima istaklo da je sud pravilno utvrdio činjenično stanje vezano za tuču u kojoj je oštećeni izgubio život, ali da je pogrešno izveo zaključak i optuženog oslobodio od optužbe. Naime, prema mišljenju tužilaštva, sud je mogao utvrditi odgovornost optuženog Mikulića samo na osnovu izjave svjedoka Pejak Mirsada, budući da je imenovani jedini očevidac predmetnog događaja dok su ostali svjedoci, istina posredni, potvrdili da su čuli naredbu da se Emir Repak i Senad Bešić, zv. „Trebinjac“ potuku.

61. Iznese žalbene prigovore Apelaciono vijeće nalazi u cjelosti neosnovanim.

62. Na okolnosti tačke optužnice kojom se optuženom Draženu Mikuliću na teret stavlja odgovornost za smrt zatvorenika Repak Emira, na način da je upravo optuženi naredio

tuču Repak Emira i Bešić Senada usljed koje tuče je Repak Emir preminuo, cijenjeni su iskazi svjedoka tužilaštva i to: Pejak Mirsada, svjedoci S-2 i S-3, Balavac Semira, Kovačević Mehmeda, Isaković Ahmeta, svjedoka SH-1, Dizdar Mustafe, Repak Mustafe, zatim Đuherić Mirheta i vještaka sudske medicine dr. Hamza Žujo.

63. Svjedok Pejak Mirsad je po vlastitim navodima jedini očevidac događaja, i isti je izjavio da je do tuče između Repak Emira i Bešić Senada došlo za vrijeme ručka, kada su zatvorenici bili postrojani na pisti ispred hangara i da je tuču naredio pripadnik HVO-a Dražen Mikulić na način da se potuku šakama, odnosno da se boksuju, nakon čega je Mikulić naredio da prestanu i Repak je vraćen u vrstu i sjeo pored svjedoka. Svjedok je naveo da tom prilikom nije primjetio da Repak ima povrede, ali da je nakon 3-4 minute Trebinjac uzeo letvu od palete sa ekserom kojom je udario Repka usljed čega je ovaj pao na svjedoka koji se od siline udarca onesvijestio, budući da je već imao zadobijene povrede u vidu slomljene ključne kosti i rebara, nakon čega je svjedok prebačen u sanitet gdje je proveo 7 dana. Poslije je čuo da je Repak preminuo istog dana kada se tuča dogodila. Svjedoku je na glavnom pretresu predočavan iskaz koji je dao prilikom ispitivanja u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu te je naveo da ga tamo nisu ispitivali o optuženom niti su spominjali njegovo ime.

64. Dovodeći u vezu iskaze svjedoka saslušanih u toku prvostepenog postupka na ovu okolnost, Apelaciono vijeće je prije svega našlo ispravnim zaključke pretresnog vijeća, kako u pogledu bitnih činjeničnih utvrđenja i okolnosti predmetnog događaja, tako i u pogledu krivice optuženog Mikulića. Naime, ono što je nesporno utvrđeno, temeljem iskaza saslušanih svjedoka kao i drugih materijalnih dokaza prezentiranih od strane tužilaštva i odbrane, jeste činjenica da se predmetni događaj u kojem je lice Repak Emir smrtno stradalo desio upravo na način kako je to većina svjedoka prezentirala u svojim iskazima, i to na način da je početkom avgusta mjeseca 1993. godine, došlo do tuče između nastralog Repak Emira i Bašić Senada zv. „Trebinjac“, uz nagovor vojnih policajaca HVO-a koji su tom prilikom bili prisutni na mjestu događaja, te je u jednom trenutku Bašić Senad udario drvenom letvom Repak Emira u predjelu glave od kojeg udarca je ovaj pao na zemlju i nedugo nakon toga preminuo.

65. U tom smislu, potrebno je naglasiti činjenicu da su svi saslušani svjedoci bili prisutni u momentu kada je došlo do tuče Bešića i Repka, a koja se odvijala za vrijeme ručka pri čemu su pojedini zatvorenici stajali okrenuti prema zidu, dok su neki od njih predmetni događaj posmatrali sa izvjesne udaljenosti. Ono što je bitno istaći ovom prilikom jeste to

da se niko od saslušanih svjedoka, izuzev Pejak Mirsada, nije mogao očitovati o prisustvu optuženog Mikulića kritičnom događaju. Naime, svjedoci Isaković Ahmet, S-2, S-3, Balavac Semir, svjedok SH-1, Đuherić Mirhet, te svjedok Kovačević Mehmed nisu mogli potvrditi identitet pripadnika HVO-a koji su prisustvovali tuči između Repka i Balavca.

66. Međutim, iako je svjedok Pejak jedini očevidac događaja, Apelaciono vijeće nije moglo prihvatiti kao uvjerljive i osnovane žalbene navode tužilaštva u pogledu ove tačke optuženja kojima se potencira tvrdnja da je sud mogao odluku o krivici optuženog zasnovati na iskazu samo jednog svjedoka, obzirom da se radi o očevicu inkriminisanog događaja. Naime, Apelaciono vijeće je, razmatrajući pomenute žalbene prigovore, izvršilo sveobuhvatnu i detaljnu analizu iskaza svjedoka Pejak Mirsada, te je, dovodeći ga sadržajno u vezu sa izjavama ostalih svjedoka-zatvorenika, zaključilo da isti nema dovoljnu dokaznu snagu da bi se na temelju njega mogao izvesti razuman zaključak o učešću i krivici optuženog Mikulića u ovom događaju. To pogotovo jer postoje mnogobrojne razlike između iskaza ovog svjedoka i ostalih saslušanih svjedoka.

67. Naime, stoji tvrdnja tužilaštva kojom se navodi da sud može zasnovati svoju odluku na temelju iskaza samo jednog svjedoka ukoliko je on jedini neposredni svjedok određenog događaja, međutim, ovo Vijeće naglašava da ova mogućnost postoji samo u slučaju ako je data izjava dovoljno uvjerljiva, logična i vjerovatna što u konkretnom nije slučaj. Prije svega, iskaz ovog svjedoka u velikoj je mjeri u suprotnosti sa izjavama ostalih svjedoka u pogledu bitnih činjeničnih detalja. Između ostalog, svjedok je naveo da je sjedio za vrijeme ručka, odnosno da su u vrijeme tuče zatvorenici iz samice sjedili okrenuti prema licima koja se tuku, dok su ostali saslušani svjedoci iz samice naveli da su stajali, a Dizdar Mustafa, S-2 i S-3 su tvrdili da isti događaj nisu mogli vidjeti jer su bili licem okrenuti prema zidu, te da nisu mogli vidjeti šta se dešava iza njih. Dalje, navedeni svjedok je istakao da je Repak nakon tuče sjeo pored njega da bi ga Bašić po tom udario letvom po glavi usljed čega je Repak pao na svjedoka, što niko od ostalih svjedoka nije pomenuo.

68. Takođe, svjedočenja zatvorenika o tuči u kojoj je Bešić u jednom momentu zadao udarac Repku letvom po glavi usljed kojeg je on pao na zemlju i po tom preminuo, nisu kompatibilna sa izjavom svjedoka Pejaka u ovom pogledu. Naime, svjedok Pejak je istakao da je nakon tuče, kada je Repak sjeo pored njega, Bašić prišao sa letvom kojom je zadao udarac Repku koji je tom prilikom pao na svjedoka njega, dok su ostali svjedoci izjavili da je „neko od policajaca“ dodao letvu Bašiću koji je potom njome udario Repka. Isti je tvrdio kako je u spornoj dasci bio ekser, međutim po iskazu vještaka sudske

medicinske dr. Hamze Žuje na lobanji nije bilo tragova koji bi ukazivali da je oštećeni zadobio udarac letvom u kojoj je štrčio ekser.

69. Sve i kada bi se uzele kao tačne tvrdnje žalbe da se radilo o više uglova iz kojih su svjedoci posmatrali predmetni događaj, da su neki mogli samo čuti šta se dešava, dok su drugi posmatrali događaj sa razdaljine od 10m i više, opet se ne može preći preko značajnih razlika u iskazima saslušanih svjedoka u pogledu odlučne činjenice-učešća optuženog Mikulića. Stoga, Apelaciono vijeće žalbene prigovore kojima se potencira tvrdnja da je sud odluku o krivici optuženog u konkretnom mogao zasnovati na iskazu samo jednog svjedoka očevica, i to Pejak Mirsada nalazi bez dovoljne logičke i dokazne osnovanosti.

70. Vijeće je cijenio i iskaz svjedoka Dizdar Mustafe⁵, odnosno navode iz para 196. presude na koji se žalba poziva kao relevantan, s gdje je konstatovano da je svjedok naveo da su ih za vrijeme ručka tukli pripadnici vojne policije, da se Mikulić „u tome dosta spomirje“, kao i da je Mikulić bio tu kad je „ispao problem sa Repak Emirom“. Međutim, iskaz ovog svjedoka ni ovo Vijeće nije moglo cijeniti vjerodostojnim, te na njemu zasnovati odluku o odgovornosti optuženog za zlostavljanje i smrt Repak Emira. Navedeni svjedok je u svom iskazu naveo da je smrt oštećenog nastupila kao posljedica premlaćivanja od strane pripadnika HVO-a, grupa od tri do četiri su ga bili, ali da svjedok to nije vidio niti je mogao vidjeti jer je kao i ostali zatvorenici bio okrenut licem prema zidu, te je saznanja o ovom događaju stekao na temelju priča drugih zatvorenika. Apelaciono vijeće ovaj iskaz u u dijelu oko učešća optuženog cijeni nepreciznim i nekonzistentnim, te ga nije moglo prihvatiti kao uvjerljiv i vjerodostojan u dijelu koji se odnosi na ovu tačku optuženja.

71. Pretresno vijeće je, a suprotno žalbenim tvrdnjama, nakon svestrane analize svih relevantnih dokaza, u prvom redu iskaza svjedoka koji su prisustvovali kritičnom događaju, osnovano zaključilo da saslušani svjedoci i izvedeni materijalni dokazi nisu mogli ubijediti sud da se događaj desio na način predstavljen optužnicom, u smislu navoda da je optuženi naredio tuču Repka i Bašića. I ovo Vijeće je stava da slijedom ponuđene dokazne građe nije moguće sa potrebnom sigurnošću, koju zahtjeva standard „van razumne sumnje“, utvrditi položaj i ulogu optuženog u kritičnom događaju.

⁵ Apelaciono vijeće napominje da žalba navodi svjedoka Dizdar Mehmeda, pri čemu se iz paragrafa presude na koje se referira u pogledu svjedočenja istog, jasno vidi da se radi o svjedoku Dizdar Mustafi.

5. Zlostavljanje zatvorenika S-3-tačka 5. Izreke

72. Prigovori žalbe tužilaštva u odnosu na činjenična utvrđenja tačke 5. oslobađajućeg dijela izreke pobijane presude mogu se svesti na tvrdnje da je pogrešan zaključak suda u pogledu oslobađanja od krivice optuženog Mikulića da je od kraja juna do početka avgusta 1993. godine, zajedno sa četvoricom neidentifikovanih pripadnika HVO-a izveo dva puta zatvorenika-svjedoka S-3 iz samice, pa ga fizički zlostavljali na način da je oštećeni premlaćivan nogama, rukama i drvenim kolcima te uboden nožem u predjelu noge-stopala, usljed čega je trpio velike bolove i strah. U tom smislu žalba ističe da sud nije pažljivo analizirao navode svjedoka koji su govorili o predmetnom događaju, jer da jeste, mogao bi izvući samo jedan zaključak i to da je upravo optuženi učestvovao u događaju iz ove tačke optuženja.

73. Apelaciono vijeće navedene prigovore nalazi neosnovanim, nalazeći da je pretresno vijeće savjesnom i brižnom ocjenom svih relevantnih dokaza, izvelo jasan i utemeljen zaključak da učešće optuženog u konkretnom nije moglo biti utvrđeno isključujući svaku razumnu sumnju.

74. Naime, na okolnosti zlostavljanja svjedoka S-3 svoj iskaz dali su svjedoci Balavac Semir, S-1, Isaković Ahmet, Kovačević Mehmed i svjedok Dedić Almir, kao i oštećeni S-3.

75. Svjedok Balavac je istakao da mu je oštećeni S-3 po njegovom dolasku u samicu pokazao nogu i rekao da mu je optuženi Mikulić zabio nož u nožni prst koji se kasnije inficirao. Svjedok S-1 je istakao da je oštećeni S-3 sakrio novac koji je imao tako što ga je ušio te da je jedne prilike zbog toga izveden na pistu gdje je pretučen, ali da svjedok ne zna ko ga je tom prilikom tukao. Svjedok Kovačević Mehmed sjeća se povrede na nozi koju je zadobio oštećeni S-3 ali se ne sjeća ko mu je nanio povredu niti se može izjasniti o tome da mu je oštećeni to nekada spominjao. Kao ni prethodni svjedoci, tako ni svjedok Dedić Almir nije mogao potvrditi direktno učešće optuženog u ovom događaju ali je istakao da je u logoru kružila priča da su ga „Draženi i ekipa“ zlostavljali. Ni Dizdar Mustafa nije bio očevidac predmetnog događaja, već samo navodi da je zajedno sa oštećenim bio u samici i da mu je nakon što je došao u stacionar isprebijan i izboden rekao da je to učinio Dražen Mikulić. Jedini koji je bio neposredni očevidac zlostavljanja zatvorenika jeste svjedok Isaković Ahmed, ali je on istakao da su premlaćivanja vršena svakog dana kada su zatvorenici izvođeni na ručak, da se tom prilikom smjenjivalo više lica i da se sjeća da je

jedne prilike zatvoreniku zabijen nož u stopalo.

76. Pretresno vijeće je u toku prvostepenog postupka izvelo i dokaz saslušanjem samog oštećenog, svjedoka S-3. Svjedočeći na okolnosti zlostavljanja od strane pripadnika HVO-a oštećeni je izjavio da je po dolasku u logor „Dretelj“ bio zlostavljan i pretučen od strane jednog momka u crnoj majici bez rukava, a potom i od strane drugih lica da bi nakon toga bio smješten u samicu. Opisujući predmetni događaj oštećeni je istakao da se isti desio krajem jula ili početkom avgusta mjeseca kada ga je četiri-pet-šest pripadnika HVO-a, među kojima i optuženi Mikulić, izvelo iz samice da bi ga potom počeli tući pendrecima, čizmama, rukama a nakon toga ga udarili nožem u predijelu lijeve noge, poslije čega je ponovo ubačen u samicu. Na glavnom pretresu oštećeni S-3 je opisao optuženog navodeći da je tada imao kestenjastu kosu, da je visok oko 1,80 cm i star oko 20-22 godine. Svjedoku su, takođe, na glavnom pretresu, predočavane izjave date u SIPA-i kao i u toku istrage u kojima nije spominjao ime optuženog Mikulića na šta je svjedok izjavio da „ne zna“ zašto ga tada nije spomenuo, ali da ostaje kod izjave date na glavnom pretresu.

77. Nakon svestrane analize svih relevantnih dokaza u prvom redu iskaza saslušanih svjedoka u svjetlu iznesenih žalbenih prigovora, Apelaciono vijeće zaključuje da je pretresno vijeće osnovano zaključilo da saslušani svjedoci i izvedeni materijalni dokazi nisu mogli ubijediti sud da je optuženi Mikulić učestvovao u inkriminisanom događaju na način kako je to prezentirano predmetnom tačkom optužnice. Naime, provedenim dokazima nesporno je utvrđeno da je oštećeni-svjedok S-3 u inkriminisanom periodu boravio u logoru „Dretelj“ , da je kao zatvorenik bio smješten u samici logora, da je više puta zlostavljan od strane pripadnika HVO-a kao i da je jedne prilike čak uboden nožem u predjelu stopala lijeve noge. Međutim, ni ovo Vijeće nije moglo steći potrebno uvjerenje da se predmetni događaj desio na način kako je to prezentirano u optužnici, niti kako je to oštećeni S-3 opisao u svojoj izjavi.

78. Prije svega, Apelaciono vijeće ukazuje na nedosljednost u izjavama koje je oštećeni davao pred istražnim organima i u toku glavnog pretresa, prevashodno po pitanju identiteta optuženog Mikulića, a čime se pobijana presuda detaljno bavila. Naime, svjedoci Balavac Semir i Dizdar Mustafa su u svojim izjavama istakli da im je sam oštećeni S-3 prilikom boravka u logoru rekao da mu je povrede nožem zadao upravo optuženi Mikulić. Kada se date izjave uporede sa izjavom oštećenog S-3 datoju na glavnom pretresu u kojoj je naveo da je za identitet optuženog Mikulića saznao tek po izlasku iz logora,

nakon pola godine ili godinu, jasno je da sud nije mogao pokloniti vjeru iskazu oštećenog u ovom dijelu iskaza. Ni svjedok Dedić nije mogao precizirati od koga je čuo da je Mikulić taj koji je „sa ekipom“ zlostavljao oštećenog. Osim toga, oštećeni S-3 je na okolnosti njegovog boravka i zlostavljanja u logoru više puta davao izjave u toku predistražnih i istražnih radnji kom prilikom nije spominjao optuženog u kontekstu lica koja su ga zlostavljala, a što bi po mišljenju ovog Vijeća bilo logično obzirom na povrede i patnje koje je svjedok-oštećeni nesumnjivo preživio.

79. Pored toga, bitno je naglasiti činjenicu da oštećeni nije mogao izvršiti prepoznavanje optuženog u toku istrage, a na osnovu predodčenih fotografija, da bi na glavnom pretresu, svjedočeći iz druge prostorije, dao detaljan opis fizičkih karakteristika optuženog, što po mišljenju ovog Vijeća nema dovoljan stepen uvjerljivosti da bi se sa sigurnošću moglo utvrditi da oštećeni zaista zna o kojem se licu radi.

80. Takođe, pretresno vijeće je osnovano ukazalo na nekonzistentnost izjava svjedoka S1 i Isaković Ahmeda sa izjavom oštećenog S-3. Naime, svjedok S-1 je istakao da se predmetni događaj dogodio početkom mjeseca avgusta, i to na pisti gdje oštećeni izveden zato što je kod sebe imao sakriven novac, i gdje je „dobio veliki degenek“ nakon kojeg dan-dva nije mogao izlaziti na ručak. Nausprot njemu, svjedok Isaković je istakao da se tuča dogodila prije ručka te da su, pošto ga nisu mogli oboriti, oštećenom na kraju zarili nož u stopalo. Nijedan od svjedoka ne zna ko je tada tukao oštećenog S-3. U odnosu na ove izjave, oštećeni S-3 je pak istakao da se predmetni događaj desio ispred samice na žici, u večernjim satima.

81. Dakle, kada se svi navedeni iskazi dovedu u međusobnu vezu, po mišljenju i Apelacionog vijeća, uočavaju se određene nesaglasnosti u bitnim činjeničnim okolnostima, i to prvenstveno u pogledu identiteta optuženog Mikulića kao lica koje je prisustvovalo inkriminisanom događaju i koje je vršilo zlostavljanje oštećenog S-3 . Ovo posebno ako se uzme u obzir iskaz samog oštećenog S-3 koji je više puta mijenjao iskaz tvrdeći prvobitno da nije poznavao ni jednog vojnika koji ga je tukao, a kojom prilikom je zadobio udarac nožem u nogu, da bi po tom naveo da je među tim vojnicima bio optuženi Mikulić i izvjesni „Žutalij“ kojeg više nije spominjao. Pored toga, svjedok je u toku istrage izjavio da je za optuženog Mikulića čuo u logoru tako što su ga pripadnici HVO-a tako oslovaljavali, da bi na glavnom pretresu istakao da je za optuženog čuo tek po izlasku iz logora.

82. S obzirom na sve navedeno, Vijeće nalazi da je pobijana presuda, a protivno

žalbenim tvrdnjama, izvela pravilan zaključak da izvedeni dokazi od strane tužilaštva po svom kvalitetu nemaju potrebnu dokaznu uvjerljivost da je optuženi Dražen Mikulić počinio opisane inkriminirajuće radnje. Stoga je u cjelosti opravdana primjena načela in dubio pro reo, obzirom da je i ovo Vijeće mišljenja da postoji sumnja u pogledu činjenica koje idu na štetu optuženog, te se ne mogu uzeti kao utvrđene.

6. Zaključak

83. S obzirom na sve navedeno, Vijeće je zaključilo da u pogledu ovih inkriminacija, izvedeni dokazi od strane tužilaštva po svom kvalitetu nemaju potrebnu dokaznu uvjerljivost da je optuženi Dražen Mikulić počinio radnje za koje je po tačkama 1, 2, 3, 4. i 5. izreke oslobađajućeg dijela presude oslobođen. Stoga je shodnom primjenom načela in dubio pro reo, to jeste pravila koje se odnosi na to da činjenice koje idu na štetu optuženom moraju biti utvrđene sa potpunom sigurnošću, odnosno van razumne sumnje, a ako postoji sumnja u odnosu na te činjenice, a kako to nalazi i ovo Vijeće da postoji, one se ne mogu uzeti kao utvrđene. Sa druge strane, činjenice koje idu u korist optuženog se uzimaju kao utvrđene čak i ako su samo vjerovatne.

84. S obzirom na sve navedeno, i u svemu potpuno i pravilno utvrđeno činjenično stanje u pobijanoj presudi, valjalo je u smislu člana 313. ZKP BiH odbiti kao neosnovane istaknute žalbene prigovore tužilaštva i potvrditi prvostepenu presudu u oslobađajućem dijelu.

C. ŽALBA BRANIOCA OPTUŽENOG DRAŽENA MIKULIĆA NA OSUĐUJUĆI DIO PRESUDE

85. Apelaciono vijeće nalazi da je žalba odbrane utemeljena, da je prvostepeno vijeće pogrešno i nepotpuno utvrdilo činjenično stanje, te da pobijana presuda u osuđujućem dijelu sadrži pogrešne zaključke o odlučnim činjenicama, što je od značaja i za pravilnu primjenu krivičnog zakona. Naime, prvostepeno vijeće je propustilo savjesno ocijeniti sve izvedene dokaze, te obrazložiti iz kojih razloga pojedinim od njih poklanja vjeru, što sve stvara ozbiljnu sumnju u ispravnost utvrđenog činjeničnog stanja, a prvostepenu presudu u osuđujućem dijelu (tačka 1. i 2. Izreke presude) čini manjkavom.

86. Navedeno se prije svega odnosi na utvrđivanje identiteta optuženog kao izvršioca inkriminiranih radnji u tom dijelu presude. Naime, prvostepeno vijeće se u obrazloženju tačke 1. izreke ne upušta u detaljnu i svestranu analizu protivrječnosti iskaza svjedoka na kojima zasniva svoju odluku da je upravo osoba, odnosno pripadnik VP HVO, koja je zlostavljala zatvorenika Grebović Envera, bio optuženi Dražen Mikulić.

87. Odbrana se u prilog svojih tvrdnji poziva na standarde ustanovljene od strane Haškog tribunala u predmetu *Kupreškić i dr.*, a koji se tiču utvrđivanja identiteta optuženog⁶, osnovano ukazujući na određene nedosljednosti u pogledu imena optuženog i njegovog fizičkog izgleda u materijalno vrijeme. Naime, niti jedan svjedok tužilaštva nije poznao optuženog prije jula i augusta 1993. godine, niti ga je kad vidio poslije, te je stoga, po mišljenju Apelacionog vijeća, valjalo posvetiti naročitu pažnju kod utvrđivanja te bitne činjenične okolnosti. Pretresno vijeće olako prelazi preko razlika u iskazima svjedoka koji tvrde da su od nekog čuli za ime Dražen Mikulić, izvodeći pogrešan zaključak da se radi o saglasnim iskazima u pogledu odlučne činjenice, te da pojedine razlike u odnosu na porijeklo i ime optuženog nisu odlučne da se radi o drugom licu. Tako je npr. svjedok

⁶ *Kupreškić*, Presuda Žalbenog vijeća, broj IT-95-16-A od 23.10.2001. godine, para.39.

Navedenim standardom se bavila presuda Apelacionog vijeća u predmetu *Vuković i dr.* broj: X-KRŽ-07/405 od 30.06.2009. godine:

„Pitanje identifikacije optuženog od strane svjedoka predmetnog događaja, odnosno poklanjanje vjere njihovim iskazima, uvijek predstavlja složeno pitanje kojem sudska vijeća moraju pokloniti veliku pažnju. U predmetu *Kupreškić i dr.* razmotrena je praksa različitih sudskih vijeća u vezi sa prethodnim pitanjem, te je konstatovano da s obzirom na osjetljivost navedenog pitanja „u slučajevima kad se zaključak o krivici zasniva na identifikaciji od strane svjedoka izvršencij u otežanim okolnostima, pretresno vijeće mora paziti da rigorozno ispuni svjcu obavezu da daje «obrazloženje» svjce odluke.“ Također, vijeće u istom predmetu konstatovalo je da sudovi kao relevantne faktore, prilikom ocjene u žalbenom postupku da li je odluka o identifikaciji bila nerazložna, smatraju :

- a) identifikaciju optuženog od strane svjedoka koji su optuženog samo letimično vidjeli ili koji ga nisu mogli dobro vidjeti zbog neke prepreke;
- b) identifikaciju u tami ili nakon traumatičnog događaja koji je svjedok doživio;
- c) nepodudarnosti ili netačnosti u iskazu o fizičkim karakteristikama optuženog u vrijeme događaja;
- d) davanje pogrešne identifikacije ili slučaj kad svjedok prvo izjavljuje da ne prepoznaje optuženog da bi ga potom ipak prepoznao;
- e) nespojivi iskazi više svjedoka; te
- f) naknadna izjava svjedoka da se sjeća optuženog u okolnostima koje upućuju na “očiglednu mogućnost” da je svjedok bio pod uticajem sugestija drugih

Navedeni faktori, mogu se tretirati kao standardi za ocjenu u kojoj mjeri je dozvoljeno pokloniti vjeru iskazu svjedoka u pogledu identifikacije optuženog.“

Hamzo Tabaković sve do 2006. godine kada je saslušan u SIPA-i bio uvjeren da se ta osoba koju opisuje zvala Mario ili Dario, odnosno imala nadimak Dare, dok svjedoci Mirsad Pejak i Hasan Šoše cijelo vrijeme svog svjedočenja pred sudom tu osobu nazivaju imenom Dragan. Svjedok dr. Mehmed Kovačević kaže da je taj Dražen Mikulić iz Višića, svjedok Enver Grebović da je iz Struga, Admir Sakoč u istrazi kaže da je taj Mikulić iz Klobuka kod Čitluka, dok odbrana tvrdi da je pravi Dražen Mikulić iz Tihaljina općina Grude.

88. Apelaciono vijeće se slaže da određene manje nedosljednosti i neslaganja nisu od odlučujućeg značaja, međutim, ista moraju biti obrazložena i dovedena u vezu sa ostalim relevantnim okolnostima, što u konkretnom, nije slučaj. Naime, nepotpunost utvrđenog činjeničnog stanja se ogleda u tome da su navedene okolnosti posmatrane izlovano, bez dovođenja u kontekst sa dokazima u pogledu fizičkog izgleda optuženog. U tom smislu, pretresno vijeće se zadovoljava zaključkom da su opisi optuženog dati u istrazi od strane svjedoka Envera Grebovića, Mirheta Đuherića, Almira Dedića i Hamze Tabakovića u osnovi tačni. Prije svega, oštećeni Grebović navodi da je optuženi bio visok 180 cm, svjedok Tabaković da je bio mlad kratko ošišan, visine 175-180 cm, dok Đuherić tvrdi da je imao simpatičnu facu i bio crnomanjast i mlad. Odbrana osnovano ukazuje da prvostepeno vijeće propušta navedene iskaze dovesti u vezu sa navodima drugih svjedoka, i to Admiru Sakoča, koji u izjavi datoj u SIPA-i kaže da je optuženi bio visok 185 cm, tamne puti, smeđe kose, sa naočalama tzv. „Rejbankama“ i da je u logor dolazio desetak puta, te S-1 koji ga opisuje kao niskog i malo punijeg, kao i činjenicom da je svjedok Đuherić, prema vlastitim navodima dobro poznao optuženog (str. 32. Presude), prepoznao ga prije suđenja na hodniku, dok ga u istrazi nije prepoznao.

89. Na isti način presuda postupa u pogledu činjenice ranjavanja optuženog i njegovog navodnog hramljenja. Naime, odbrana pravilno ukazuje da je pretresno vijeće moralo imati u vidu da je vještak dr. Hamza Žujo istakao da je optuženi nakon ranjavanja hramao, što je moralo biti vidljivo trećim osobama, te da je svjedok Grebović naveo da mu se činilo da optuženi hramlje, dok niti jedan drugi svjedok očevidac ne pominje ovu činjenicu. Istina, sud prihvata nalaz i mišljenje vještaka kao objektivan, stručan i kvalitetan, kao i zaključke istog da je kretanje optuženog moralo biti otežano usljed zatezanja kože, s tim da se nakon 15 dana od povređivanja mogao kretati normalno. Međutim, ukoliko slijedi navedenu logiku, pretresno vijeće je moralo dovesti u vezu iskaze i ostalih svjedoka, te se opredijeliti koju činjenicu nalazi dokazanom, da optuženi jeste ili nije hramao i povezati to

sa situacionim okolnostima i vremenom u kojima određeni svjedok vidi optuženog, što je propustilo učiniti.

90. Nadalje, u pogledu zlostavljanja zatvorenika Grebović Envera, presuda opisano činjenično stanje kao i krivicu optuženog Mikulića izvodi na osnovu *saglasnih* iskaza više svjedoka, i to samog oštećenog Envera Grebovića, svjedoka Đuherić Mirheta, kao i Dedić Almira, Sakoč Admira, Tabaković Hamze, Šošić Hasana i drugih. Apelaciono vijeće nalazi da je odbrana osnovano ukazala na određene razlike u iskazima ovih svjedoka u pogledu bitnih činjenica koje u svom osnovnom toku iznosi oštećeni Grebović, a na koje se pretresno vijeće ne osvrće. To pogotovo u pogledu navoda oštećenog da je za vrijeme dok su ga tukli vidio da drugi zatvorenici tuku još dva zatvorenika, da ga je skupa s optuženim izveo i tukao Vide Palameta, dok se kod *potkrepjujućih* iskaza pojavljuju određene razlike oko samog načina i okolnosti premlaćivanja, čime se presuda morala detaljnije pozabaviti.

91. Dakle, po stavu Apelacionog vijeća prvostepeni sud prilikom ocjene razlika u iskazima svjedoka na kojima zasniva presudu, iste prilikom njihove sadržajne ocjene nije dovoljno podvrgao kritici izvodeći pogrešan zaključak da su ti svjedočki iskazi saglasni.

92. Slijedeći žalbeni prigovor, koji ovo Vijeće nalazi osnovanim, a ujedno smatra i bitnim ukazati na isti, jeste činjenični opis tačke 2. osuđujućeg dijela presude, po kome je optuženi u periodu od kraja jula do kraja augusta 1993. godine u logoru Dretelj, naredio trojici neidentifikovanih zatvorenika iz samice-tamice da izađu i uhvate se žicu, a zatvorenicima-redarima da ih tuku, što su ovi i učinili, nalazeći ga uopšteno postavljenim. Naime, zaključci pretresnog vijeća se u pretežnom dijelu zasnivaju na iskazu svjedoka Đuherića, a čiji je iskaz žalba prigovorima, u kojima ističe da isti ne navodi bilo kakav identitet oštećenih lica, da se ne može odrediti oko vremenskog okvira predmetne inkriminacije, da su premlaćivanja vršili Alagići, koji uopšte nisu saslušani u ovom postupku, ozbiljno dovela u sumnju. To i iz razloga što svjedoci Semir Balavac i dr. Mehmed Kovačević, koji su nesumnjivo preživjeli torturu na žici, ne dovode inkriminirani događaj u vezu sa optuženim Mikulićem.

93. Sve su ovo dileme i nedostaci koji ozbiljno dovode u sumnju ispravnost i potpunost utvrđenja suda u pogledu bitnih činjeničnih okolnosti u odnosu i na ovaj inkriminirani događaj.

1. Zaključak

94. Zbog svega navedenog, Apelaciono vijeće je zaključilo da je odbrana osnovano ukazala u svojoj žalbi da je prvostepeno vijeće napravilo višestruke propuste u pogledu utvrđivanja odlučnih činjenica, jer je iste pogrešno utvrdilo ili ih nije utvrdilo, što je rezultiralo pogrešnim i nepotpuno utvrđenim činjeničnim stanjem u osuđujućem dijelu prvostepene presude, sa reperkusijama i na pravilnu primjenu krivičnog zakona. Stoga je, u konkretnom, za Apelaciono vijeće ukidanje prvostepene presude u tom dijelu i održavanje novog pretresa, predstavljalo jedinu mogućnost za otklanjanje utvrđenih nedostataka i manjkavosti pobijane presude.

95. U ponovnom postupku otklonit će se navedeni nedostaci, po potrebi izvesti već izvedeni dokazi u smislu člana 317. ZKP BiH, te uz ocjenu i ostalih žalbenih navoda, eventualno izvesti i novi dokazi, te će se tako utvrđeno činjenično stanje podvesti pod adekvatne odredbe krivičnog zakona.

96. Imajući u vidu da je prvostepena presuda u osuđujućem dijelu, temeljem člana 310. stav 1. ZKP BiH i člana 315. stav 1. tačka b) i stav 2. ZKP BiH, ukinuta, Apelaciono vijeće se nije upuštalo u detaljniju analizu ostalih žalbenih prigovora, nego se u smislu člana 316. ZKP BiH, ograničilo na davanje kratkih razloga za njeno ukidanje.

Zapisničar:

Pravni savjetnik

Medina Džerahović

PREDSJEDNIK VIJEĆA

S U D I J A

Tihomir Lukes

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.